

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ім. О. М. МАРЗЄЄВА НАМН УКРАЇНИ»
ГО «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

(ВІСІМНАДЦЯТИ МАРЗЄЄВСЬКІ ЧИТАННЯ)

Збірка тез доповідей
науково–практичної конференції
з міжнародною участю

Випуск 22

20-21 жовтня 2022 р.

**м. Київ
2022**

ISBN 978-617-7201-88-4

**Актуальні питання громадського здоров'я
та екологічної безпеки України
(вісімнадцяті марзеєвські читання) :**

зб. тез доп. наук.–практ. конф. з міжнародною участю
(21-22 жовтня 2022 р.). гол. ред. акад. Сердюк А.М.
К.: ВЦ «Просвіта», 2022. Вип. 22. 480 с.

Редакційна колегія:

головний редактор — академік
НАМН України Сердюк А.М.

заступники головного редактора:
чл.-кор. НАМН України Полька Н.С.

доктор мед. наук, професор Турос О.І.

члени редколегії: канд. мед. наук Рудницька О.П.,

канд. мед. наук Коблянська А.В., н. с. Коркач В.С.

м. н. с. Мельченко Ю.В., пров. інж. Лейких С.В.

Збірка містить тези доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої вісімнадцятим марзеєвським читанням «Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України».

Конференція проходила 21-22 жовтня 2022 року у Києві.

Голова оргкомітету академік Національної академії медичних наук України Сердюк А.М.

© Автори тез — тексти,

© ДУ «ІГЗ ім.О.М. Марзеєва
НАМНУ» — упорядкування.

ISBN 978-617-7201-88-4

ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ НЕІНФЕКЦІЙНОЮ ЗАХВОРЮВАНІСТЮ В СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ХВОРОБ

*¹Хоменко І.М., ¹Першегуба Я.В., ¹Авраменко Л.М.,
²Тимошенко С.М., ²Ходаківська В.О.*

**¹Національний університет охорони здоров'я України
імені П.Л. Шупика, м. Київ;
²ДУ «Київський міський центр контролю
та профілактики хвороб МОЗ України», м. Київ**

Серед неінфекційних захворювань (НІЗ) перше місце за розповсюдженням займають серцево-судинні захворювання (ССЗ) – клас захворювань, які пов'язані з патологією серця або кровоносних судин, загальна назва захворювань системи кровообігу. До ССЗ належить ішемічна хвороба серця (стенокардія та інфаркт міокарду (відомий як серцевий напад), інсульт, серцева недостатність, кардіоміопатія, аритмія, вроджені й набуті вади серця, аневризма аорти, хвороба периферичних судин, тромбоз, тромбофлебіт.

ССЗ є найбільш частою причиною смерті у світі та Україні, а ішемічна хвороба серця – основна причина летальності від серцево-судинних захворювань в Україні. Так за дев'ять місяців 2021 року в Україні померло 487,9 тис громадян, найбільше - від серцево-судинних захворювань (306,1 тис).

Відповідно до дослідження Global Burden of Disease (GBD), яке об'єднує найповніші дані та аналіз світових тенденцій у сфері охорони здоров'я, вплинути на зменшення тягаря ССЗ в Україні можливо, якщо зменшити основні фактори ризику серед населення, що призводять до передчасної смерті, а саме: високий артеріальний тиск, нерациональне харчування, надмірна вага тіла, тютюнопаління, забруднене повітря, вживання алкоголю, низька фізична активність.

Для запобігання розповсюдження ССЗ як проблеми в сфері громадського здоров'я потрібно вирішити ряд питань на державному, регіональному та місцевому рівнях.

На державному рівні необхідно:

□ поновити статистичну звітність та основну облікову документацію заключних діагнозів ССЗ усіх видів, в усіх без винятку закладах охорони здоров'я, які надають медичну допомогу та послуги (центри первинної медико-санітарної допомоги першочергово);

□ вирішити питання щодо забезпечення населення в достатній кількості лікарями від ССЗ;

□ сприяти матеріально-технічному забезпеченню лікувальних закладів усіх рівнів сучасними засобами діагностики ССЗ;

□ впровадити обов'язкове підвищення знань лікарів різних спеціальностей в системі безперервного професійного розвитку, особливо лікарів загальної практики сімейної медицини в галузі ССЗ (діагностика, лікування, контроль та профілактики);

□ забезпечити контроль виконання плану заходів (регіональних) щодо реалізації Національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» на зазначений період відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.07.2018 р. № 541;

□ ініціювати поновлення Стратегії державної політики з питань здорового та активного довголіття на період до 2025 року, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.01.2018 р. № 10-р;

□ вирішити питання на законодавчому рівні щодо надання інформацій про неінфекційні захворювання, у т.ч. захворюваності на ССЗ до ДУ «Центрів контролю та профілактики хвороб» на регіональному рівні для первинного аналізу, можливого вивчення пріоритетних причин виникнення, розповсюдження, напрацювання відповідних

програм та заходів спрямованих на зменшення ССЗ в регіоні.

На регіональному рівні (заклади охорони здоров'я лікувального профілю усіх рівнів) забезпечити:

- активізацію роботи з своєчасної діагностики, лікування та профілактики ССЗ;

- матеріально-технічними засобами і устаткуванням із сучасної діагностики ССЗ;

- виконання статистичної звітності захворюваності на ССЗ згідно встановленої форми, затвердженої МОЗ України;

- здійснення підвищення кваліфікації лікарів з питань діагностики, лікування та профілактики ССЗ.

На місцевому рівні забезпечити:

- розробку та впровадження міських програм: «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» і «Здорове та активне довголіття» на період до 2025 року включно;

- збір, облік та аналіз захворюваності різних груп населення на ССЗ з метою визначення причин його поширення та напрацювання заходів (пропозицій) до міських програм щодо зменшення їх поширення у разі законодавчого вирішення зазначеного питання;

- координацію з первинною медико-санітарною допомогою задля просування принципів здорового способу життя та консультування;

- участь в онлайн-ефірах, тематичних майстер-класах тощо, які проводяться ДУ «Центри контролю та профілактики хвороб» та в інших заходах, передбачених чинним законодавством України.

РЕЛЯТИВНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВЧОГО
ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЗАБРУДНЮЮЧІ РЕЧОВИНИ»
ТА РЕГУЛЮВАННЯ ЇХ СКИДАННЯ
Уberman В.І., Васьковець Л.А. 25

ДО ПИТАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ПЕРЕГЛЯДУ ГІГІЄНИЧНИХ
НОРМАТИВІВ ДОПУСТИМОГО ВМІСТУ КАНЦЕРОГЕННИХ
РЕЧОВИН У ПОВІТРЯНОМУ СЕРЕДОВИЩІ
**Черниченко І.О., Литвиченко О.М., Бабій В.Ф.,
Кондратенко О.Є., Главачек Д.О.** 28

ЩОДО МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО РОЗРОБКИ ТА СКЛАДАННЯ
УНІФІКОВАНИХ АКТІВ ПЕРЕВІРКИ У СФЕРІ САНІТАРНОГО
ТА ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ
Зайцев В.В. 31

ЕПІДЕМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ – В ПРІОРИТЕТІ
Кунинець О.Ю. 34

ЗДІЙСНЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО СОЦІАЛЬНО-ГІГІЄНИЧНОГО
МОНІТОРИНГУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
Тищенко Т.М., Костенецький М.І. 36

ПРОГРАМА ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я СТАРОКОСТЯНТИНІВСЬКОЇ
МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО РАЙОНУ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2022-2024 РОКИ
Ткачук Н.Є., Коломієць М.П., Музалевська Т.О. 38

ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ НЕІНФЕКЦІЙНОЮ ЗАХВОРЮВАНІСТЮ
В СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ
СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ХВОРОБ
**Хоменко І.М. Першегуба Я.В. Авраменко Л.М.,
Тимошенко С.М., Ходаківська В.О.** 41

СПІЛЬНІ ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТИ У СИСТЕМІ
ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В МИРНИЙ ЧАС ТА ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ
**Чорна В.В., Махнюк В.М., Могильний С.М.,
Павленко Н.П., Ларченко І.В., Хлєстова І.В.** 44

1.2. НОВІ ВИКЛИКИ СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ЧЕРЕЗ ВІЙНУ В УКРАЇНІ

THE ROLE OF THE PUBLIC HEALTH SYSTEM IN THE CONDITIONS
OF A HUMANITARIAN DISASTER
Pluzhnikova T.V., Martynenko N.V. 47

НАУКОВО–ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ»
(ВІСІМНАДЦЯТИ МАРЗЄЄВСЬКІ ЧИТАННЯ)
20-21 жовтня 2022 року

Збірка тез доповідей
Випуск 22
Головний редактор Сердюк А.М.

Комп'ютерна верстка,
підготовка текстового оригінал-макету:
Мельченко Ю.В., Лейких С.В.
Матеріали зверстано з електронних носіїв,
наданих авторами тез.
Відповідальність за зміст несуть автори публікацій.

Технічне редагування,
виготовлення ПДФ-версії — фірма «Деркул»
Підписано до друку 18.10.2022. Формат 60x84/16.

Адреса редколегії :
02094, м.Київ, вул.Попудренка, 50
Державна установа «Інститут громадського здоров'я
ім.О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України»
/ ДУ «ІГЗ НАМНУ» /
Тел./факс: (044) 513–15–28, 292–13–86,
Тел.: (044) 513–71–36
e-mail : igz_konf@ukr.net
Видавничий центр «Просвіта»
03047, м. Київ, просп. Перемоги, 50